

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Om innspillene		
Alle elevrådene på grunnskolene i Ås kommune stilte med 4-8 personer hver.		
Det ble gjennomført møte for skolene nord i kommunen på Nordbytn ungdomsskole og for skolene sør i kommunen på Ås kulturhus		
Pga lite tid ble noen av spørsmålene stilt på kun ett av stedene, derfor varierer antall svar mellom de ulike spørsmålene		
Forklaring på behandling av innspillene:		
Ingen farge = Inne i tiltak allerede (fra regional plan), markert under hvilket mål tiltaket ligger under i tiltaksplanen		
Grønn farge - tiltak tas med som nye tiltak i planen		
Blå farge - Tiltak spilles videre til nasjonale /regionale myndigheter evt. næring/organisasjoner		
Oransje farge = innspill til rullering av tiltaksplaner		
Gul farge = Innspillet tas med i tiltaksbank		
TEMA SYKLING OG GANGE		
Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
34	Flere og bedre sykkelveier (også egne sykkelfelt)	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
25	Tryggere gang- og sykkelveier	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
19	Flere sykkelstativer/parkeringer	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
18	Billigere sykkel/sykkelutstyr/el- sykkel	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
10	Flere snarveier	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
8	Kortere vei til jobb og skole og butikker	T1
8	Fint vær	Kampanje - Folkehelse/sykkel
6	Dyrere bensin/diesel	Nasjonale føringer
5	Gangfelt	T1
5	Sykkelveier i skogen	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
4	Mindre biler	T1
4	Mindre sykkeltyverier	T1
3	Strø istedenfor salting	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
3	Kart, og ev. belønning på slutten	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
3	Konkurranser	T1
2	Ikke så humpete veier	T1
2	Fortau	T1
2	Finere steder å gå/sykle	T1
2	Mer trafikklys	Innspill rullering tiltaksplan for trafikkikkerhet

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
2	Skolen starter senere	?
	Med hund	?
	Flere parker	Innspill rullering kommuneplan
	Piggdekk	T1
	Frisk luft	Kampanje - Folkehelse/sykkel
	Kondis	Kampanje - Folkehelse/sykkel
	Betaling/lønn (godtgjørelse?)	T1 - Sykkelgodtgjørelse for bruk av sykkel i tjenesten.
	Gotteri på slutten..	?
	Mer lys	Innspill rullering tiltaksplan for trafiksikkerhet
	Brøyte veier for snø	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
	Sykkel app	Kampanje - Folkehelse/sykkel
	At sykkelen er lagd på en miljøvennlig måte	Nasjonale føringer
	Mer tid..	?
	Gå sykle sammen med noen	Kampanje - Folkehelse/sykkel
	Ei- sparkesykler	T1 - Innspill rullering tiltaksplan sykling og gange
	Bomstasjon i sentrum	T1 nytt : Vurdere bruk av bompenger som virkemiddel for å redusere gjennomgangstrafikk gjennom Ås sentrum.
	At det blir en positiv ting	Kampanje - Folkehelse/sykkel
	Flere bussholdeplasser og busser	
TEMA: Det er fint å bo i Ås fordi....		
13	Det er fin svømmehall her	
12	Fordi at det er snille personer/hyggeleg	Behandling av innspill: Innspillene under legges i tiltaksbank og brukes i kommunens arbeid med møteplasser og er lagt inn som tiltak under ID5, som angår flere felt i kommunens arbeid: ID5: Utvikle og ivareta steds kvaliteter og tilbud i Ås kommune for å gjøre det attraktivt å være her og redusere behov for å reise ved å: -Ivareta og utvikle friluftsområder og tilgangen til disse - Utvikle gode sentrumsområder som er tilrettelagt gående og syklende - Ha gode idrettsarenaer, svømmehaller og lekeplasser/nærmiljøanlegg -Ha gode møteplasser, fritidstilbud og kulturtilbud som alle kan bruke - Styrke biblioteket og andre samlingssteder for barn og ungdom. - Bygge opp under tiltak for sosial utjevning
11	Bra kulturskole tilbud og fritidsaktiviteter	
11	Det er fint her	
9	Fordi det er nært naturen	
8	Mange fin turstier	
8	Fotballbane	
6	Det er en trygg kommune/sted å bo	
5	Fordi det nært skogsområde	
5	Vi har gratis skole og god skole	
5	Tusenfryd	
5	Ikke mye trafikk	

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
4	Fordi det er nærme butikker/ nesten alle man trenger	
4	Det er bra treningssenter	
4	Fordi venninne min er her /venner/familie	
4	Fint miljø	
4	Bra med lekeplasser	
4	Passe stort/ikke for mye folk, kortvei til det meste	
4	Parken	
3	Jeg synes det er folk som vil rydde opp i klima her	
3	Håndballhaller	
3	Bibliotek	
2	Det er bra gangveier	
2	Det er et bra klima/frisk luft	
2	Fordi jeg kjenner mange	
2	Det er masse fin kule steder i Ås	
2	Kino	
2	Klatrehallen (Eika)	
2	NMBU	
	Det er gode løpemuligheter	
	Fordi det er fine sykkelveier	
	Det er mange møtesteder	
	Korte veier å gå/kjøre	
	Jeg er her	
	Det er MC	
	Breivoll	
	Ikke så alt for mange stygge blokker enda	
	Bra ordfører	
	Har det meste	
	Det er ikke så mye dyre ting	
	Ungdomsklubber	
	Mange pene tursteder	
	Vi har det meste her	

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
	Kort vei til skolen	
	Jeg liker å være hjemme	
	Fine badestrender	
	Det er mange venner	
	Stadion er bra for ungdommer	
	Kafe	
	(Ås IL) gir gratis tilbud til de som ikke har råd..	
	Fotballhallen (kaldhallen)	
TEMA: MATSSVINN. Jeg og familien min kan bidra til å redusere matsvinnet hjemme, på skolen og andre steder ved å:		
32	Spise opp maten	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
24	Ta vare på restene så man kan lage noe annet	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
20	Tenke over hvor mye man kjøper	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
19	Spise restemat	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
17	Kompostere mat	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
10	Ikke kaste spiselig/brukbar mat	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
10	Kjøpe mindre mat	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
8	Lage avdelinger i butikken som selger mat som begynner	Felles strategier - samarbeid + Videreformidle til næringslivet
7	Planlegge hva man skal spise i løpet av uka	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
7	Fryse ned rester/ta vare på rester	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
6	Gi det til hunden/dyr	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
5	Se om det er noe som har gått ut på dato og velge det fra	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
3	Spise mindre før måltider/være sulten til måltidene	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
3	Spise opp maten før man kjøper mer	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
3	Lage party og får gjestene til å spise opp maten	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
3	Heller gi maten til andre enn å kaste, gi maten til fattige	Felles strategier - samarbeid + Videreformidle til næringslivet
2	Mer grønt	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
2	Kortreist mat	L1 - SmakÅs
2	Kunne kjøpe mat i mindre forpakninger	Felles strategier - samarbeid + Videreformidle til næringslivet
2	Dele maten med andre	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
2	Rådgivning/kampanjer/Konkurranser, belønning, APP	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
	Gi mat til dyr så de kan spise opp	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
	Beregne maten i matpakken , så slipper vi å kaste matpakke	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
	Ha kantine	?
	Tenke over hvor mye du tar av maten	Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank
	Spise mindre kjøtt	ID4
	Kommunen oppfordrer/pålegger butikkene å selge gårdsdager	Felles strategier - samarbeid + Videreformidle til næringslivet
	Pålegge skoler til å ha et system for å unngå at uåpnede matpakker	ID3 + Felles strategier: Holdningsskapende arbeid og kampanjer - idebank mats
TEMA: AVFALL. Det blir mindre avfall hvis jeg og familien min...		
7	Ikke kjøper for mye	Behandling av innspill: Forslagene er i tråd med tiltak under ID2 og ID6 og Felles strategier (Holdningsskapende arbeid og kampanjer og tiltak om utlånsordninger utstyr, utvikling av gjebuksamfer). Alle innspillene samles i idebank for kampanjer.
6	Mindre forbruk	
6	Flere søppelkasser	
5	Arve klær/utstyr	
5	Gjenbruk	
4	Bruke mindre papir og plast	
4	Plukke søppel, f.eks. en fast dag i måneden, eller når vi er på tur med skolen	
3	Gi bort klær	
2	Bruke handlenett ikke plastposer	
2	Kildesortere	
2	Kaste mindre	
2	Mindre opptatt av trender	
	Slutte å kjøpe mat som er pakket inn unødvendig mye	
	Holde orden	
	Kaste mindre klær	
	Passer på mer	
	Trade-day	
	Reparere	
	Har et forbud	
	Bruke det til noe annet	

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
	Be folk som kaster søppel rundt omkring om å plukke opp etter seg	
	Lage en miljøplan som alle klasser følger daglig	
	Bruk penger til fyrverkeri smartere - gi til fattige land	
	Slutt å spytte tyggis på bakken	
	Tusjer med refill	
Tema energisparing: For at vi skal bruke mindre strøm må vi:		
31	Skru av lyset etter deg	S2
17	Skru av lyset i rom du ikke er i	S2
13	Senke temperaturen inne	S2
11	Lade mobilen/annet kun når det trengs	S2
9	Ikke dusje lenge	S2
7	Ha flere solcellepanel	S2
5	Se mindre på TV	Idebank - kampanje
5	Vaske mindre (klær)	S2
4	Prøver å spare strøm på mobilen	S2
3	Spare på strømmen/være bevisst	S2
3	Bruke mindre lys	S2
3	Fornybar energi	S2
3	Være mer ute	Idebank - kampanje
2	Sette ned prisene på solcellepaneler	Nasjonale rammevilkår og tiltak
2	Gjøre strøm dyrere	Nasjonale rammevilkår og tiltak
2	Vaske opp for hånd	Usikker på energispareeffekt
2	LED- lys	S2
2	Mindre spilling/IKT, mer fysisk aktivitet	Idebank - kampanje
	Snøbade istedenfor å dusje	Idebank - kampanje
	Hvis du har flere TV'r enn en så kan dere heller se på TV sammen	Idebank - kampanje
	Lengre levetid på mobilen	Næringsliv
	Bruke mindre teknologi	Idebank - kampanje

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
	Kvitte oss med iPad'n på skolen å få noe annet uten strøm	Idebank - kampanje
	Sove med lysene av	S2
	Ting må gå på batteri	Elektrifisering?
	Energieffektive hus	ID1 S2
	Energieffektive dappeditter	Næringsliv
	Smart-ting som styrer strømmen	Næringsliv
	Oversikt over strømkilder	Energiplanlegging - S2
	Ikke varme opp alle rom	S2
	Fyre i peisen	S2
Tema bygg: Hvordan bør nye hus og bygninger bygges for å være mest mulig miljøvennlige?		
23	Solcellepanel på taket	S2
7	Bygge hus med betong/murstein	ID1
7	Bruke sliteterkt og miljøvennlig materiale	ID1
6	Gjenbruk av materialer	ID6
5	Bygge hus med tre	ID1
4	Vindmølle	S2
4	Kompost /bioenergi	AA2, ID2
3	Bygge tykkere vegger/bedre isolasjon	ID1
3	Lurt med peis istedenfor strømvarme	S2
3	Ikke bygg hus i skogen	T1 - arealstrategi
2	Bedre enn Rustad skole	ID1
2	Flere vinduer	ID1
2	Ikke så stort hus hvis du ikke trenger det	ID1
2	Skolehager	Idebank - kampanje
2	Bygg solid	ID1
	Mye sol	S2
	Bygge hus med hage og gress	Ikke alltid i tråd med klimavennlig arealplanlegging, bygge tett og rundt knutepur
	Ha microovn i komfyren	?
	Bygge med materiale fra Norge, ikke importert	ID1?
	Ikke bruke så mye tre, men heller stein og murstein, det b	ID1 - brannsikring skal ivaretas uansett materiale
	Bygge store skoler	? Helhetlig vurdering under tilak ID1

Innspill til handlingsplan for klima og energi fra elevrådene ved alle grunnskolene i Ås kommune

Foreslått antall ganger	Forslag til tiltak	Tatt inn som tiltak (tiltak under mål nr.) eller inn i tiltaksbank eller rullering tiltaksplan eller innspill til andre
	Ikke bruke plast	Felles strategier - innkjøp
	Ikke for mye tre. Fordi trær er bra for miljøet - økosystem	Bruk av tre er anbefalt som klimatiltak i bygg. Tiltak om foryngelse av skog unde
	Minst mulig varmekabler	S2
	Lekeplasser bør ha barkbunn ikke gummigranulat	Nytt - under ID1
	Flere planter i huset/dyrke mat	Idebank - kampanje
	Utnytte plass	ID1
	Bygge med el-bil lademuligheter	T5
Tema: Jeg er mer miljøvennlig fordi jeg:		
22	Jeg sykler	Innspillene viser hva elevene er opptatt av, og innsatsen de gjør selv. Dette danner et viktig bakteppe for arbeid i skolene og kampanjearbeid rettet mot barn og unge.
15	Jeg kaster egen søppel og plukker opp søppel som jeg finner	
14	Jeg resirkulerer/kildesorterer søppelet hjemme	
9	Jeg går	
8	Jeg spiser restemat	
7	Jeg skrur av lyset hvis jeg drar et sted	
7	Jeg tar buss eller tog (kollektivt)	
6	Spiser lite kjøtt	Innspillene viser hva elevene er opptatt av, og innsatsen de gjør selv. Dette danner et viktig bakteppe for arbeid i skolene og kampanjearbeid rettet mot barn og unge.
6	Går til skolen	
6	Spiser opp maten	
5	Har EL- bil/hybrid bil	
3	Spiser sunt	
3	Gir bort klær/arver	
3	Jeg kjøper brukt, kaster lite ting	
2	Jeg panter	
1	Jeg tar korte dusjer	
1	Samler på aluminium	
1	Kjører ikke mye	
1	Spiser taco uten kjøtt	
1	Tar togferie	
1	Spiser mat uten så mye plastemballase	
1	Jeg kjøper økologisk mat	